

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadó-hivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 28.	
Telefon: 306.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hozva	
egész évre	14.00
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy hónapra	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy hónapra	1.40

ÜZENET.

A köröskörül bejelentett új offenzívák mögött készül, forrong valami. Hiába, vannak még folyton ijesztő, eltompult hanggal automatikusan gyilkoló gránáthugások a nyári párákban, mik lecsapva, utolsó fejezetét jegyzik vérbetűkkel az örökidők annalesébe. Üzenet érkezett, egymásnak üzennek a megmozdult emberek, először örömmel, hogy találkoztak, majd a későbbiek folyamán egymást buzdítva, bátorítva, hogy kezdjék a munkát, — visszateremteni, ami az ő alacsonyrendűségük, befolyásoltságuk követelményeképp megsemmisült.

Lehet ezt az üzenetet tulkiabálni?

Új fogalmak lettek: nép, élet, munka, áldás csak úgy önmaguktól lettek értéke-
sebbek is; három éves hempergésünk saját tehetetlen kinyajainkban éppelég könnyeket fakasztott, melyben mint választóvízben letisztultak a messze időkből rárakodott szennyek és hogy most teljes fényben csilloghatnak, sokan félnek tőle.

Félni kár, csak örülni, mint ahogy jó hatású meglepetéseknek szoktunk, felszabadult érzésekkel, fogékonyan, gondtalanul! Ezzel magunkhoz egyengetjük az utat azoknak, akik elég merészek voltak saját egyéni létüket ideálokért tenni kockára, felállni egy tumultusban, ahol minden talaj ingatag veszélyeken himbálódzik és demoszteszi fölényvel odakiáltani a legnagyobb, legeszeveszettebb lármában a megzavarodott lármázóknak: — csend! Én beszélek!

És ha a tömegeből csak egy is elnevette volna magát, vagy ha első kísérletében a tisztességes önzetlenség nem simult volna a felindulásoktól még hevesen dobogó szívekhez csitítva, más szépeket ígérve? Nem lenne már ott a sok ezer névtelen kiszzenvedettek közt?

Nem a pillanat volt meg-

fogva, hanem az emberek: nem a virtuóz vakmerősége a bámulatos, hanem az okos ember ésszerűsége. És ha ilyen emberek elüzennek hozzánk biztató, örömben szövegezett szavakkal, hogy már elkezdtek dolgozni egy nagy, rég óhajtott összekapcsolódáson, hiába már a megféle-

litett orgiarendezők utolsó erőkiérlete, a legutolsó bejelentett offenzíva; az új áldozatokkal csak szaporodnak a jövő Prometheuszok saskeselyűi, kik a lelkükből vájnak majd darabokat és sose fog új Heraklesz jönni, aki megszabadítsa őket kinjaiktól.

Radnai Oszkár.

Amerikában sincs segítség!

A m s t e r d a m, jun. 25. A Times jun. 24-diki száma óva inti a szövetségeseket attól, hogy rövidesen sokat várjanak Amerikától.

Ujabb 53 ezer tonna.

Berlin, jun. 26. Wolff-jelentés; Az Északi-tengeren 52 880 tonna hajóteret súlyesztettek el legujabban buvárhajóink.

Anglia és Franciaország titkos szerződése.

— Calais-t megkapja Anglia? —

G e n f, jun. 26. A francia radikális szociálisták interpellációban követelik a kormánytól az angol-francia titkos szerződések, különösen a Calais megszállására vonatkozó megállapodások közzétételét. Calais birtokára tudvalevően mindig törekedtek az angolok. Sokat vesztekedtek már miatta, de most, hogy szövetségesei a franciáknak, most sem tesznek le a reményről, hogy az övék lehet.

Az alkotmányozó gyűlés tagjai.

P é t e r v á r, jun. 25. Az alkotmányozó gyűlés választásait előkészítő törvényhozó bizottság a gyűlés képviselőinek számát 800-ban állapította meg, úgyhogy minden 200,000 lakosra egy-egy képviselő esik. Minden tartomány egy-egy választókerületet képez, amely leszállól öt képviselőt küld. Pétervár és Moszkva városa külön-külön választói kerületet képez.

Az új szerb kormány.

P á r i s, junius 25. A Havas-ügynökség jelenti Korfuból: A szerb kormány a trónörökösnek beadta lemondását, melyet az utóbbi elfogadott. Az új minisztérium összetétele a következő: Elnökség és külügy Pasics, pénzügy Protics, belügy Jovanovics, igazságügy és kereskedelem Gjurisics, közmunkaügy és közoktatásügy Mincics, hadügy Tersics tábornok.

Hiába támadnak a franciák.

B e r l i n, jun. 26. Hivatalos német jelentés: A franciák kétszer támadták meg Vauxaillonnál az általunk röviddel ezelőtt elfoglalt és megtartott állásokat. Mindkét tá-

madásuk eredménytelen maradt. A nyílt terepen előrehaladó rohamhullámok tűzünkbe súlyos veszteséget szenvedtek. A tűzérési tevékenység ezen a harci területen kívül Aillesnél, Craonnetől keletre, a Suippentől nyugatra Ripontnál és a Maus balpartján is élénkebb volt.

A görög király testvérét is ellúzta az ántánt.

A t h é n, jun. 25. Miklós herceget, Konstantin király fivérét értesítették, hogy a védőhatalmak az ő elutazását akarják.

A herceg haladéktalanul el is távozott Görögországból.

Nem lesz orosz offenzíva.

A m s t e r d a m, jun. 26. Az orosz munkás- és katonatanács az offenzíva megkezdésének kérdésében a döntést elhalasztotta mindaddig, míg a háború vagy béke kérdéséről megejtik a szavazást.

Dolgoznak a polyákok Szabadkán.

Nagy munka folyik a város házában a gazdasági ügyosztályban Hoffmann gazdasági tanácsnoknak és Gabrits gazdasági felügyelőnek minden percét lefoglalja most a katonamunkások szétosztása a gazdák között. Tegnap a küldött 400, hadtápszolgálatot teljesítő katonát osztották szét és ma már megint jött újabb 60 katona, még pedig csupa lengyel.

Tegnap olyan vegyes társaság érkezett, hogy az Osztrák-Magyar Monarchiának talán minden nemzetisége képviselve volt köztük. Volt ott olasz és cseh, tót és román, lengyel és rác, csak éppen magyar és bunyevác katona nem érkezett egy se Szabadkára. Mostanában a 8-as huszároktól sem kap Szabadka munkást. Őket meg más vidékre viszik, magasabb katonai érdekből.

Több munkást azonban nem kap a város. A mai volt az utolsó szállítmány.

Háborus tanulságok.

— A takarékos, tisztességes megélhetés. —

Mult számunkban a kézimunka megbecsülését, helyes értékelését, igénybevételét a háborus tanulságok legelsője gyanánt tüntettük fel. Természetes dolog: a kézimunka gyakorlati megbecsülése, alkalmazása anyagi, erkölcsi haszonnal jár, jobb, biztosabb megélhetést eredményez.

A helyes értelemben vett takarékoság hasonló eszköz. A sok háborus baj még a tékozló könyvelőket is szinte rákényszerítette a józanabb, takarékosabb életmódra. Bárkihez forduljunk — a háboruban meggazdagodott ezeket kivéve — mindenütt szembeötlő a szinte leleményességig menő beosztás, takarékoság. Sok mindenfélét tapasztalható ez, kiválóan mégis a legfontosabb megélhetési szükségletnél: a ruházkodás, a táplálkozás terén.

A pazarlást kedvelő Divatöfélége ugyan még mindig erőlködik — különösen a női viseletnél — előbbeni hatalmából, káros befolyásából mégis sokat veszített. A sok oldalról jelentkező háborus nehézségek a fölösleges költségekkel járó divatot nagyban visszaszorították, még a főkepekésznél is szinte lehetetlenné tették.

A párisi, londoni s egyéb divatkülönlegességek most a legnagyobb pénzáldozatok árán sem juthatnak el hozzánk. A háborus nehézségek folytán az itthoni ipar, kereskedelem nem termelhet elegendőt, főképpen a különleges cikkekét. A forgalomban levő silányabb kelméknek s egyéb ruhamezíeknek sok mindenféle okból hihetetlenül felment az ára. Emellett még nem is tartósak és kevésbé divatosak. Mindezen kényszerítő körülmények eredményezték, hogy a legtöbb családban az igények felülte megcsappantak.

Mielőtt új bevásárlást eszközölnének, régi ruháikat vizsgálják fölül. Ha csak lehetséges ezekből ügyes átalakítással, kevés új anyag hozzáadásával szép, sőt divatos új ruhát produkálnak. Így alakult ki — nagyon helyesen — a mostani divat, mely megengedi a 2-3-4 féle kelméből összeállított ruhát. A ruházkodás terén a takarékoságnak még sok más leleményes útja-módja van, melyeket részletezni hosszadalmas volna.

Bátran kijelenthetjük azért, hogy a háboru e tekintetben üdvös befolyást gyakorolt mindnyájunkra. Megtanított az öltözködés, a divat terén célirányos takarékoságra s ezzel lehetővé tette, hogy a ruházkodás nehéz kérdését a nehéz háborus viszonyok mellett is nagy anyagi, megélhetési megrázkódtatások nélkül elviselhessük. Áll ez a táplálkozás dolgában is. A bőséges táplálkozás, inyenekedés idejét multa. Az egyszerű háborus ételapok kerekedtek fölül. A szakácsok, gazdasszonyok, a kushány dacára az izletes, egészséges tápláló ételek előállítását szerencsésen megoldották és pedig a helyes takarékosági elv alapján. Csak ennek révén sikerülhetett sok háziasszonynak a háztartás egyensúlyát megőrizni és családjuk táplálkozását biztosítani.

Igaz, sokszor egy kis büjtél is fűszereztek ebbeli törekvésüket. A fő, hogy 3 évet háborus koszt mellett kihúztunk, ha keserű kenyeret is ettünk néha. A jövő miatt se kételkedjünk tehát! Az üdvös háborus tanulságnak a helyes, egyszerű takarékoságnak felhasználása mellett jövőben sem éhezünk s minden háborus koszt dacára további tisztességes megélhetésünket is biztosíthatjuk.

P. Luxi.

Akiknek a jósor se tetszik.

— Büdös a muszkának a munka. —

Csak a napokban adtunk hírt arról, hogy a nálunk elhelyezett hadifoglyok, különösen a muszkák, egyre-másra megszöknek munkaadóiktól. Mintha talán egy se volt volna közülök paraszt, mintha otthon valamennyit hercegi bölcsőben ringatták volna s külön dajka fürösztötte volna és külön dada gyömszölte volna csecsemőkorukban szájacskájukba a cukrozott cuclit. Ugy látszik, jól bánnak velük nálunk, sőt talán sok helyen nagyon is jól és azért büzlük nekik annyira a dolog, hogy nagyrésztük messziről elkerüli és meg is szökik előle.

Büdösököd község határában is legutóbb öt ilyen muszka csavarogott: Szoboly Iván, Bastanyeko Péter, Polcsikov Mihály, Sapodál Iván és Zinovke Mihály. Mikor elfogták őket, bevallották, hogy megszöktek a munkaadójuktól, de annak sem a nevét, sem a lakóhelyét nem tudták megmondani. Allításuk szerint már öt napja csavarogtak. Minthogy munkahelyüket a nyomozás folyamán sem bírták megállapítani, átadták őket a bajai honvéd állomásparancsnokságnak.

Bajmokon szintén öt orosz fogoly szökött meg a munkáról. Ezek

sem tudták megmondani, ki volt a gazdájuk és ezért behozták őket a szabadkai katonai állomásparancsnokságra.

Szabó Kálmán tompai lakos jelentette a csendőrségnek, hogy Tompa határában a rozstáblában 3 fogoly rejtőzik. A csendőrök kekerítették és elfogták őket. Honnét valók, nem tudják.

Bácsborsódón a Tománovich-féle szőlőben, 14 montenegrói hadifogoly dolgozott, de nem izlett nekik a dolog, sztrájkba fogtak, letették a kapát. A szabadkai állomásparancsnokságra hozták be és innen továbbítják őket a nagymenyéri fogolytáborba, ahonnan kiadták őket munkára.

Valódi amerikai fogak és fogsorok

Különlegességek fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, úgyszintén szájpaddás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombok). Schaffer Géza vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház.

Telefon Interurban 561.

Az 1917. évre megállapított munkabérek Szabadkán.

— Megfizetik a katonák koszt pénzét. —

A városi gazdasági munkabizottság Szabadkán a köve kezű összegekben állapította meg a munkabéreket:

1. Junius hónapban férfimunkás 7 korona, női és 14 évnél idősebb gyermekmunkás 5 korona és koszt.

2. Julius hónapra férfimunkás 9 korona, női és gyermekmunkás 7 korona és koszt.

3. Augusztus, szeptember, és október hónapokra férfimunkás 8 kor., női és gyermekmunkás 6 kor. és koszt.

4. Ha munkások saját kosztjukon vannak, akkor a munkaadó a fenti napidíjon kívül az élelmezési összeg megváltásául 2 kor. 50 fill.-t tartozik nekik fizetni.

Általánydíjak:

1. Egy lánc kukericaültetvény megkapálása vagy töltögetése előzetes ekézés nélkül (6 férfi, vagy 10 női munkást számítva) 40 korona

2. Ugyanez ekézés után 20 korona.

3. Ugyanez erősen tarakos földnél 30 kor. (ekézés után.)

4. Egy lánc gabonának kézi kaszával történő learatása, tulnyomó részben álló gabonában (4 férfi vagy 2 férfi és 2 női munkást számítva) 40 korona.

5. Ugyanez tulnyomó részt dőlő gabonánál 50 kor.

6. Marokrakó gép után a marok felkötése és 18 kévés keresztetekbe való összerakása keresztenként 50 fillér.

7. Kévékötő gép után a kévéknek 26 kévés keresztetekbe való összerakása keresztenként 15 fillér.

8. Aratógép után a sarkok és gépkörüli körülvágás terület után számitandó.

9. A szénakaszálás lanconként 20 korona.

10. A tanulók napidíja feleannyi, mint a női és gyermekmunkásoké.

11. A katonai osztagok után a munkaadók élelmezés-terítés fejében naponként 2 kor. 50 fillért kapnak a katonai kincstár által küldendő élelmezési pénzekből.

Kik félnek a pongyolában?

— Sokaknak szól Szabadkán is. —

Sokszor tapasztalják az újságírók és különösen a szabadkaiak, hogy ha valahol érdeklődnek egy-egy érdekes ügy iránt, a hatóságok, hivatalnokok, közemberek allig begombolkoznak, mert irtóznak nálunk minden közkérdésnek a sajtóba való tárgyalásaitól.

Vannak igen tiszteltreméltó kivételek, akiket majdnem szeretnénk név szerint is megnevezni: ők belátják: hogy az újságíró, aki ideális eszmék után futkosva a köz érdekében szaladgál egész nap, nem kutathat föl minden esetet egymaga, nem mehet el mindig a rablások, gyilkosságok színhelyére stb., hanem bizony jól esik neki, ha például az ilyen dolgot — ha érdeklődik utána — megkapja a rendőrségtől. Ezt nem azért irtuk, mintha éppen a rendőrség gombolkoznék be Szabadkán. Ez csak példa.

Legyenek intő szavak az új igazságügyminiszternek, Vázsonyiak az Újságírók Egyesületében elmondott szavai:

— „A sajtót nem nevezhetem másnak, mint a nemzet lelkiismeretének. A rossz lelkiismeretű ember soha sincs jó viszonyban a maga lelkiismeretével, nem szeret azzal találkozni. Hogy a sajtó hatalmától félnek azok, akiknek egyénisége, pozíciója nem az élet realitásán alapul, az is egészen természetes, hiszen a sajtó mindenhová bevilágít, a sajtó mindenhová belát és a legkellemetlenebb azoknak, akik negligenciában nem nagyon bájosak. Azok ellenben, akiknek nem kell félniök a közvélemény kritikájától, akiknek nem kell attól tartaniök, hogy a sajtó bevilágítása rájuk káros vagy hátrányos leketne, azok a sajtóban a segítő társat becsülik meg.”

Hogyan kaphat mindenki sok lisztet?

— Rögtön vége lesz a koplalásnak, csak akarni kell. —

A hátralévő néhány hét mindenkinél egyformán fájditja a fejét. Tele vannak aggodalommal, hogy mit csinálunk addig, míg az új termésből lisztet lehet nyerni. Lesz-e kenyerünk elég? A kérdésre igen egyszerű a válasz. Mindenki tudja, hogy még mindig igen sok elrejtett búzakészlet van. Ezeket fel kell kutatni és akármilyen módon felszínre kell hozni.

— De ez lehetetlen — mondják. Már mindent megpróbáltuk. Sem katonák, sem csendőrök nem tudnak semmit végezni. Most egy életre való indítványt hallunk, amit jó lesz megszívlelni, mert élettapasztalatból ered, tehát böles és eredményesebb, mint ami az irodákból jön.

Erre nézve egy malomtulajdonos a következőket mondja tanácsképpen:

— Sem Kürthy báró, sem Ma

gyarország egész csendőrsége nem fogják az eldugott gabonát a napfényre hozni. Mindenki gondolja és reméli, hogy vannak ilyen eldugott készletek, de mert nem lehet közigazgatási és hatalmi uton előkeríteni, lassanként kétérdni kezdenek és megnyugszanak, hátha tényleg nincs is semmi elrejtve.

— Pedig nem így áll a dolog. Én és minden malomtulajdonos, akinek vándorló malma van, tanúságot tehetünk arról, hogy a népnek nagy készletek vannak. De nem adják ki; inkább rothadjon el, de nem adják elő, hogy aztán az egészséget elvigyék és másnak adják.

— Hogy elrejtett készletek vannak, azt bizonyosan meg tudjuk állapítani. Ugyanis az életszerű tudvalevőleg életszerű tanúsítvány kell és többre nem lehet tanúsítványt szerezni, mint amennyi fejenként meg van engedve. Ez pedig a nép.

nek kevés, tehát eldugja a buzája egy részét.

Nem mulik el nap, hogy nálam is, másoknál is több gazda és paraszt ne jeleatkeznék és kér, hogy őröljünk neki tanusítvány nélkül. Természetesen dugott gabonáról van szó. Mi persze vizsgálautasítjuk a kérelmet, aminek teljesítése nagy veszedelmekkel jár.

Az orvoslás módja pedig a következő lenne: engedjen a kormány teljes büntetlenséget mindenkinnek, akik most buzát hoznak

elő őrlés végett. Mondja ki hogy azon buzakészletekből, amelyeket így őrlésre átadnak, a malmos kiveszi a vámot, amelyet beszoigaltat a Haditermőnynek, a többinek pedig a fele lisztje megmaradhat a buza tulajdonosának és csak a másik felét tartozik átengedni a közlelmezés céljaira, aminek az árát is azonban megkapja.

Ha ezt így megcsinálják, fogadom, hogy két hét alatt annyi buza kerül elő, amennyi elég lesz minden mostani ellátatlannak.

Az élelmiszerek megóvása nyáron át.

Általános szabály, hogy az élelmiszereket úgy óvhatjuk meg a gyors megromlástól, ha azokat megfelelő módon elkészítjük és azután hűvös, száraz és levegőjárta helyen tartjuk.

Azt tudjuk ugyanis, hogy az élelmiszerek gyors megromlását a baktériumok idézik elő, melyek nedves melegségen hihetetlen hamar fejlődnek; ezért a legfőbb igyekezetünk legyen a káros baktériumok fejlődését megakadályozni. Álljanak azért itt a következő jótanácsok:

A húst nem szabad papírosba begöngyölni és így deszkára, vagy közvetlenül jégre tenni, mert ezáltal nemcsak a hús színe barnul meg vagy megvörösödik, hanem a hús nedve is felszívódik. Epp azért nem szabad a húst eltevés előtt megmosni, hanem csak szárazra megtörölni. Nagyobb mennyiségű húst száraz kendőbe takarva felakasztunk vagy pedig a jégzekrénybe tesszük, de nem közvetlenül a jégre. Kisebb húsdarabokat legegyszerűbb porcellán edénybe téve hűvös és szellős helyen tartani.

Ha a nyers húsnek kevés szaga van, akkor leszedjük a husról a romlott részt, a többit pedig eetes vízben megmoszuk, vagy világos krózsaszínű hypermanganoldatban megtisztítjuk.

A gyors romlástól úgy is megóvhatjuk a húst, ha megsütjük, porcellánedénybe tesszük és hűvös helyen helyezzük el.

Hogy a már elkészített hús el ne veszítse a nedvét, tanácsos levezzel vagy lével leönteni. Kész ételeket azonban fémedényben sohasem szabad eltenni.

Hogy a nyers hús a most ismerttetett eljárások mellett meddig tartható el, biztosan meg nem mondható. Mindenesetre a fekete hús tovább marad romlatlan, mint a fehér hús, melyben több a víztartalom, mint a fekete husban.

NAPI HIREK.

— Pleszkovich Lukács dr. Szabadka főispánja. Már a budapesti napilapokban is, melyek politikai — pártkörökből — szerzik értesüléseiket, értesülünk arról, hogy a szabadkai főispáni állásra eddig nincs komolyan számbavehető más jelölt — ha ugyan eddig már meg nem történt a döntés is a kormány részéről —, mint Pleszkovich Lukács dr. szabadkai ügyvéd, a legjobb hirnevű ügyvédi

irodának a tulajdonosa Szabadkán és a függetlenségi eszmék lelkes zászlóhordozója. Amiket különféle nevek forgalombahozásával az állás betöltésére vonatkozóan itt Szabadkán kombinálnak, az csöppet sem irányadó e kérdésben, mert a pártvezérek tudják, hogy mi kell, ki kell és minő célt akarnak szolgálni. Némelyek értesülése szerint a szombati városi tanácsülésen is szóba került a

főispáni szék betöltése és élénk megbeszélés tárgya volt.

— Uj lelkes Palánkán. Mint tudósítónk jelelti, Egi Lőrinc csávolyi adminisztrátort az érseki hatóság kirendelte a nagybeteg plébános mellé Palánkára kisegítőül. Érdekes, hogy Egi Lőrinc, ez a fiatal, lelkes pap, 1915. január január elsőjén szintén a nagybeteg plébános mellé ment kisegítőnek és annak halála után adminisztrátor lett Csávolyon. E rövid 1 év alatt a község közönségének legteljesebb háláját vívta ki. Atalakította a templomot, feldíszítette szobrokkal és gyönyörűen berendezte. A temetőt is rendbe hozta. A népek, különösen a hadifoglyokkal való levelezésben és az utánuk való tudakozásban mindig nagy segítségére volt. Dzért fájlatjuk annyira távozását a csávolyiak.

— Megjötték a népszámlálási díjak. Május legelső napjaiban mintegy száz nő és férfi katonai segédlettel végezte Szabadka városában — a közlelmezési hivatal által elrendelt népszámlálási teendőket. Munkájukért külön honoráriumot utalt ki a miniszterium, mely most a díjakat meg is küldte. A népszámlálók honoráriumait átvehetik Gergely József városi jegyzőnél.

— A tartós békéért. Krisztiániában július hó 2-án ül össze a tartós béke központi szervezetének végrehajtó tanácsa. Magyarországot Glesswein Sándor képviseli és ő tart előadást Magyarország néprajzi és nemzetiségi viszonyairól, ami, tekintettel a külföld elfogultságára és tájékozatlanságára, igen fontos feladat.

— Csak finom kenyeret szabad enni! Ilyent is régen hallottunk már! Aki a városi lisztüzletből vette eddig is a lisztet, az nem is tudja, mit csináljon majd örömben, ha jó lisztet kap. Megszűnik a kukerica-kenyér! Ez a hír örömet jelent mindannyiunknak. A Haditermőny részv. társaság ugyanis a tengeriliszt kiutalását beszüntette, aminek következtében az eddigi rendelkezések, amelyek szerint a vásárolt lisztmennyiség egynegyed része erejéig tengerilisztet kell átvenni, valamint hogy a kenyérsütéshez egynegyed rész tengerilisztet kell felhasználni, megszűnnek. Árusítás céljából tovább intézkedésig esukis olyan kenyeret szabad sütni, amelyhez felerészben buza, felerészben rozsliszt használtatott föl. A rendelet, amely a kukerica kenyér megszüntetéséről szól, még nem érkezett le Szabadkára, de bizonyos, hogy csakhamar ide is eljut, aminek következménye a pempás buza- és rozslisztből készült kenyér lesz.

— Elhalasztották a városi közgyűlést. Most már egészen biztos, hogy elhalasztották a csütörtöki közgyűlést. Ilyenformán a tisztviselők sem kapják meg előre a városról, az eddig még meg nem érkezett államsegélyt. A közgyűlés megtartásával — úgy látszik — várnak az új főispán kinevezéséig.

— A „Libereco” eszperantista csoport választmányi ülése. Tegnap este a szabadkai eszperantisták egyesülete a máv. altiszti kör helyiségeiben választmányi ülést tartott. Az ülésen az egyes folyó ügyeket intézték el és új tag felvételi ügyében döntöttek. A

nyelv propagálása érdekében elhatározták, hogy egyelőre mindenki saját tehetségéhez képest — körében terjeszti a nyelvet.

— Szabadkai lelkes tábori kiténtetése. Sv r a k a Ferenc hitoktató a Szabadka-Szentgyörgyi plébániáról vonult be mint tábori lelkes és a tireli fronton működött legutóbb 11 hónapig. Most kiténtetés érte, még pedig a Ferenc József-rendet a hadiékítményvel és a kardokkal adományozta neki a király.

— Tűz a pusztán. A Mélykut-Kisszállás-felé vezető törvényhatósági uttesthez 80 méternyi távolságra Nagymajor határában sok szálmája elégett Tibold Sándor bérlőnek. Ott állott a szabadban egy 20 méter hosszú buzaszalma-kazal, egy 30 méter és még egy 20 méter hosszú buzapolyva-kazal, amelyen hirtelen gyult ki a 3 kaza, olyan gyorsan le is égett a szabadban; mert oltásra természetesen nem is lehetett gondolni. Egy eseléd éppen a tűz keletkezésékor 150 darab markát hajtott arra az uton. A kazlak mellett a földön csak akkor kezdett még égni az elhalt pár szál szalma és azt könnyen el is lehetett volna oltani, de ő nem mert oda menni, mert félt, hogy a markák szét-szaladnak. A tűz keletkezésének az oka ugyan ismeretlen, de azért Doszkoos Mihály bérést és Tupi Péter béresgazdát vették gyanúba, mert a béresgazda állítólag azt mondta a béresnek, hogy egésse el a kukoricaszárat a kazal mellett. Lehet, hogy ettől gyult meg a pár szál szalma és a kazal. A kár 3600 korona.

— Bajaiak a csávolyi tűzvészről. Vasárnapi számunkban hírt adtunk a csávolyi tűzvészről. Mint utólag megtudtuk, Baja város tűzörsege is résztvett az oltásban Oltványi István parancsnok vezetésével. Így tehát nekik is kijut a község hátlájából.

— Szerencsétlenség a forgépisztollyal. Vasárnapi számunkban közöltük azt a hírt, hogy a máv. osztálymérnökégnél véletlenül egy forgépisztoly golyója a jobb karjába furedett egy fiatalembernek. Most annak a közlésére kértek fel bennünket, hogy a forgépisztoly nem Szabolcsi László máv. osztálymérnöké volt, hanem egy hivatalnoké, aki jogosan használhatja a fegyvert.

Főszerkesztő: Pinterits Károly igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: Dr. Fontányi József ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

Lilla Bicskó

Szerda—csütörtök—péntek

Beregi Oszkár
felléptével

Mire megvénülünk.

Jókai Mór világhírű regénye filmen I. és II. rész 7 felvonásban

MENETREND

Budapestről ér.	délután 1:00
	éjjel 8:01*
	12:24
	3:59
Budapestre ind.	délután 10:15*
	délután 1:55
	éjjel 12:45
	5:28
Zomborból ér.	délután 10:02*
	éjjel 10:11
Zomborba ind.	éjjel 6:14*
	5:23
Ujvidékről ér.	délután 1:21
	éjjel 11:50
Ujvidékre ind.	délután 1:44
	éjjel 6:48*
Szegedről ér.	délután 7:49
	délután 12:42
	éjjel 8:07
Szegedre ind.	délután 6:15
	délután 1:30
	éjjel 12:05
Cserevka—Gombosról ér.	éjjel 8:57
Cserevka—Gombosra ind.	éjjel 4:42
Zentáról ér.	" 11:05
Zentára ind.	" 4:33
Bajáról ér.	délután 9:02
	éjjel 9:26
Bajára ind.	" 7:00
	" 5:07
Bácsalmásról ér.	délután 7:45

A *gal jelzettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 6-tól regge 6-ig

APRÓHIRDETÉSEK.

Közlési díjak: 10 szóig 1 korona, minden további szó 10 fillér. Föltűzőbb betűkkel szedve, minden szó 20 fillér. Vasár- és ünnepnapi számokban 10 szóig 2 korona.

Nyületi szolgálatnak egy rokkant vasuti alkalmazott Szabadkára, vagy vidékre ajánlkozik. Megkereséseket e lap kiadó hivatala továbbítja. 1-2

Házi nyul. Keressék megvételre ozútt házi nyulakat. Ajánlatok pontos cím megjelölésével „Ezüst nyul” jellegre a Délvidék kiadóhivatalához küldendők. 8-7

Butorozott szoba. Kerestetik butorozott szoba villanyvilágítással és konyahasználattal — gyermekeken házaspár részére. Szives ajánlatok „Szold” jellegre a lap kiadója kéretnek. 6-5

Nevelőnő. Német gyermekleány, ki mosáson kívül háztartásban is segédkesik, írjon „Fleizig” jellegre a lap kiadóhivatalába. 4-4

Butorozott lakás. Két szobás butorozott lakást keresek fürdőszoba- és konyhával azonnalra. Ajánlatok „Sürgős” jellegre a kiadóba. 3-3

Egy fűszerüzlet üzleti berendezése és árui eladó. Cím a kiadóban.

Jótállás a biztos eredményért törvényesen = védve =

Reitter Oszkár
nagybeeskereki nyug. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a

„Patkánin”

patkányirtó szer, (nem mérge) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas. Fölülmul minden más irtószert. **1 doboz ára 3. K.** mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismeretlő prospektust, melyben levan írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a Patkánin gyár egyedüli árusítója, a Torontali Agrárbank Részvénytársaság, Nagybeeskereken.

A nagyrabecsült, bevőközön-ség szives tudomására hozom, hogy üzletemet **Kosztics-Lajos utca 12.** szám alatt a nagytözsde mellett megnyitottam. : : : : :

●

Szives támogatását kérve
vagyok kitűnő tisztelettel
Lackner Endre
droguista.

Ásványkenő, henger és padló olaj
kapható **KERTÉSZNÉL** Miklós-utca 40. a nagytemplom háta mögött. Telefon 635. Telefon 635.

Jó fehér bor nagyban kedvező árral azonnal eladó. Tudakozódni lehet **BÁN GÁBOR** vendéglősnél. (Gőzfürdővel szemben.) ...

NYLÉSES ÉS OLCÓ ÜZLETI LEVÉL-
::: PAPIROK ES BORITÉKOK :::

SZENT-ANTAL

KÖNYVNYOMDÁBAN

----- SZEREZHETŐK BE -----

Katolikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV., Ferenciek-tere 7. sz.

A Katolikus Népszövetség évek előtt felállította biztosítási irodáját azon célból, hogy úgy a tagokak, mint a hozzáfutóknak érdekét a biztosítás terén a lehetőséghez képest felkarolja, valamint a szervezeti erő kibaszásával, oly előnyöket kívívju és nyújtasson, melyeket egyedül nem érhetnének el. E célból több eiserendű magyar intézetet valamint Európában egyik legelőbb és leghatalmasabb intézettel lépett összeköttetésbe, mely intézetek 500 millió koronán feletti alaptöke és tartalék kaat rendelkezéssel, teljes megnyugvást szolgáltatnak, hogy mindenki nyugodtan rábízhatja vagyonát. — Ezekből ezen intézetek mindenféle biztosítási ágazatot felkarolnak és így bármilyen téren kielegethetik a biztosító közönség mindenféle igényeit.

Az iroda szervezetének fő elnöke, hogy minden a kezében fut össze, mindig tudja, látja tagjainak ügyét és mindenkor ellenőrizi a szabályszerű helyes eljárást; biztosítási dolgokban minden hozzáfutóknak szakszere és lelkiismeretes utba **Dijaink a legminimalisabbak.** Egyetlen elsőrangú intézet sem szabhat olcsóbb díjat. Biztosításokat felvesz: életbiztosításokat, tőkére, vagy életjáradékra, halál, vagy előlés esetére, leánykiszásmási és fia elásmási biztosításokat, valamint jelzálogos életbiztosításokat, ugyancsint családelásmási biztosításokat.

Paratlan kedvezmény a papság részére

melyet káplánok plébánosok történő kinevezésük esetén nyerhetnek, de ebben fiatal plébánosok **Tűzbiztosításokat** száraz és gyújtó villámcsapás is részesülhetnek. pas ellen, romolási károk is megtérítetnek. Templomokat, zárdákat, ingó és ingatlan tárgyakat, épületeket, teémest, állatokat, lak és ipari berendezéseket, arukat és gépeket. Labon álló termést. — **Templomi harangokat** törés vagy repedés által okozott károk ellen. — **Törés által okozott károk** ellen tükör- és üvegtáblákat, templomok, zárdák értéktárgyait, szövetkezetek, penziutézetek, arurakárak háztartási és iro. **Rablás ellen** pénztári helységeket, valamint daberendezéseket. pénztári kiküldöttöket. : : : : :
Jégkár ellen mindenféle **Baleset ellen** bármily foglalkozási, elethesszignani vasuti baleset biztosítást egyszerűdíjzatással. — Szavatossági biztosítást templomok, egyletek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák, községek, ügyvédek, orvosok, gyógyszereszek, fiúrdók, szállodák szállodák számára. **Automobil biztosítást, Ovadékat és kezességi biztosítást, Éltulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás** elleni biztosítást. —

Utípodgyász biztosítást.

Mindenféle felvilágosítást készséggel nyújt a hozzáfutóknak a

Katolikus Népszövetségi Biztosító Iroda
Budapest, IV., Ferenciek-tere 7.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Pőzpont: Osijek Flókok: Szabadka, Zagreb, Novi Oirkvenica. Kirendeltségek: Hrajin, Tribalj, Grižano
Befizetett alaptöke 10.000.000 és tartalékaiap 2.000.000 korona.

Elfogad: takarékbetéteket könyvesköre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapirokat (állami címloteket, zárlatleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi érc- és papírpénzeket és az összes egyéb értékeket napi árral.

== **Atvesz letétbe és kezelésre értékpapirokat.** ==

Folyósít: Jelzálogkölcsonöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra. || **Kibocsájt:** 4½ és 5% (utóbbiak 3% nyereseménnyel) pupilláris biztenságu, adómentes, mindenféle óvadék céljaira alkalmas zárlatleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá lörzei és kommissionális megbízásokat.

Arusztály: Árusít előnyös árral: legjobb belföldi gyártmányu vetőgépeket, kukoricskapáló és sor-mivelő ekéket, boronákat, szecskavágó-, dardó-, valamint egyéb gazdasági gépeket.